

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen laiksi opintotukilain muuttamisesta

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 21/1995 vp laiksi opintotukilain muuttamisesta. Sivistysvaliokunta on antanut eduskunnalle asiasta mietintönsä n:o 5/1995 vp.

Eduskunta kannattaa hallituksen suunnitelmia opintotuen kehittämisen jatkotoimenpiteitä ja edellyttää, että

— opintolainajärjestelmää kehitetään siten, että opintolaina olisi opiskelijalle korkoriskiltään kohtuullinen vaihtoehto toimeentulon täydentämiseksi,

— opintotuen tulokontrollia ja tulo rajoja muutetaan siten, että nykyinen portaittainen

leikkuri muutetaan lineaariseksi ja loivemmaksi, sekä

— muualla kuin kotona asuvien täyden opintotuen 20 vuoden ikärajan koulutuspoliittiset ja taloudelliset vaikutukset selvitetään ja tämä keinotekoinen raja poistetaan heti kun se valtiontaloudellisesti on mahdollista.

Eduskunta toteaa, että sisaruskorotusten poistaminen vanhempien tulorajoista heikentää monilapsisista perheistä tulevien opiskelijoiden toimeentuloa ja edellyttää, että tämän muutoksen kielteiset vaikutukset selvitetään.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

L a k i

opintotukilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 21 päivänä tammikuuta 1994 annetun opintotukilain (65/94) 11 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 12 §:n 1 ja 3 momentti, 13 §:n 1 momentti, 14 §:n 2 momentti, 16 §:n 1 momentti, 17 §:n 1 momentti, 19 §:n 3 momentti sekä 22 §:n 2 ja 3 momentti seuraavasti:

11 §

Opintorahan määrä

Jollei 17—22 §:stä muuta johdu, opintorahan määrä on:

1) vanhempien luona asuvalle 20 vuotta nuoremmalle korkeakoulussa opiskelevalle 230 markkaa ja muussa oppilaitoksessa 130 markkaa sekä 20 vuotta täyttäneelle korkeakoulussa opiskelevalle 630 markkaa ja muussa oppilaitoksessa 380 markkaa kuukaudessa;

2) muualla kuin vanhempien luona asuvalle 20 vuotta nuoremmalle korkeakoulussa opiskelevalle 750 markkaa ja muussa oppilaitoksessa 500 markkaa kuukaudessa; sekä

3) muualla kuin vanhempien luona asuvalle 20 vuotta täyttäneelle tai avioliitossa olevalle taikka elatusvelvolliselle korkeakoulussa 1 540 markkaa ja muussa oppilaitoksessa 1 270 markkaa kuukaudessa.

Jos vanhempien tuloverolain 30 §:ssä tarkoitettujen puhtaiden ansio- ja pääomatulojen yhteismäärä on enintään 82 000 markkaa vuodessa, opintorahojä voidaan korottaa seuraavasti:

230 markan opintorahaa enintään 350 markalla,

130 markan opintorahaa enintään 250 markalla,

630 markan opintorahaa enintään 750 markalla,

380 markan opintorahaa enintään 500 markalla,

750 markan opintorahaa enintään 750 markalla ja

500 markan opintorahaa enintään 500 markalla.

Korotus pienenee jokaista tulorajan ylittävää täyttä 8 200 markkaa kohden 10 prosenttia. Yhteenlasketun tulon ylittäessä 155 000 markkaa korotusta ei makseta.

Oikeus 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettuun korkeampaan opintorahaan iän perusteella alkaa sen kalenterikuukauden alusta, jona tuensaja täyttää 20 vuotta.

12 §

Aikuisopintorahan myöntäminen

Aikuisopintorahaa myönnetään 30—54-vuotiaalle opiskelijalle, jolta puuttuu ammatillinen peruskoulutus tai joka ei opintoja välittömästi edeltävän viiden vuoden aikana ole ollut yli neljää kuukautta päätoimiseksi katsottavassa koulutuksessa, johon voidaan myöntää opintotukea.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun iän tulee olla täyttynyt ennen ensimmäisen lukuvuoden alkua. Jos opinnot alkavat kevätlukukaudella, edellytetyn iän tulee olla täyttynyt ennen lukukauden alkua.

13 §

Aikuisopintorahan määrä

Aikuisopintorahan määrä on 25 prosenttia opiskelijan opintoja edeltävästä vakiintuneesta, kuukausittaisesta veronalaisen ansiotulojen määrästä tai sitä vastaavien tulojen määrästä, kuitenkin vähintään 1 540 markkaa ja enintään 2 800 markkaa kuukaudessa.

14 §

Asumislisä

Asumislisän määrä on 67 prosenttia kuukausivuokrasta tai vastikkeesta. Asumislisää ei makseta, jos asumismenot ovat alle 200 markkaa kuukaudessa. Asumislisää ei myöskään makseta, jos opiskelija olisi oikeutettu maksutomaan asuntolapaikkaan, ellei asetuksella toisin säädetä. Kansanopiston tai liikunnan koulutuskeskuksen maksullisella linjalla opiskelevan, oppilaitoksen asuntolassa asuvan opiskelijan asumislisän määrä on kuitenkin 200 markkaa kuukaudessa. Asumislisää myönnettäessä asumismenoja ei oteta huomioon 1 275 markan ylittävältä osalta.

16 §

Valtiontakauksen suuruus

Opintolainan valtiontakauksen määrä tuki-

kuukautta kohden on 18 vuotta täyttäneellä 1 300 markkaa, aikuisopintorahaa saavalla kuitenkin 1 800 markkaa. Jos hakija on alle 18-vuotias, takaus myönnetään 900 markan suuruisena. Oikeus korkeampaan valtiontakaukseen alkaa sen kuukauden alusta, jona opiskelija täyttää 18 vuotta.

17 §

Tulojen vaikutus opintotukeen

Jos opiskelijan veronalaiset tulot tai toimeentulon turvaamiseen tarkoitettu apuraha ovat lukukauden tukikuukausien aikana keskimäärin enemmän kuin 1 800 markkaa kuukaudessa, opintorahaa ja asumislisää vähennetään jokaista tulorajan ylittävää täyttä 300 markkaa kohden 10 prosenttia. Opiskelija ei kuitenkaan ole oikeutettu opintotukeen sellaisen kuukauden aikana, jolta hän saa veronalaista tuloa yli 7 000 markkaa. Kun korkeakouluopiskelija hakee samanaikaisesti opintotukea kesä- tai heinäkuuksi ja seuraavaksi lukuvuodeksi, kesän tukikuukausien tulot otetaan huomioon syyslukukauden keskimääräistä tuloa laskettaessa.

19 §

Vanhempien tulojen huomioon ottaminen

Opiskelijalla on oikeus täysimääräiseen opintorahaan ja asumislisään, jos vanhempien tuloverolain 30 §:ssä tarkoitettujen puhtaiden ansio- ja pääomatulojen määrä on enintään 162 000 markkaa vuodessa. Opintorahaa ja asumislisää vähennetään jokaista tulorajan ylittävää täyttä 4 000 markkaa kohden viisi prosenttia.

22 §

Veronalaiset tulot

Hakijan vanhempien 11 ja 19 §:ssä tarkoitettu tulo otetaan huomioon viimeksi toimitetun valtionverotuksen tietojen perusteella. Vanhempien ulkomaille saamat tulot rinnastetaan tuloverolaissa tarkoitettuihin veronalaisiin tuloihin, jos vastaavanlainen tulo Suomessa saatuna olisi veronalainen. Ulkomaille saatu tulo otetaan huomioon bruttomääräisenä opintotuen

hakemista edeltäneeltä ajalta. Jos vanhempien taloudellinen tilanne on verotuksen vahvistamisen jälkeen olennaisesti muuttunut, muutokset voidaan ottaa huomioon tukea myönnettäessä. Asetuksella säädetään, mitä olennaisella muutoksella tarkoitetaan ja miten ulkomailla saadut tulot selvitetään.

Siitä, mitä tässä laissa tarkoitetaan vanhemmalla, säädetään asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1995.

Lukuvuoden 1995—1996 opintotukihakemusten käsittelyn yhteydessä 11 §:n 3 momen-

tissa tarkoitettu opintorahan korotus voidaan myöntää ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten mukaisena ja määrää voidaan myöhemmin korottaa erillisellä opintotukipäätöksellä.

Niille 25—29-vuotiaille opiskelijoille, joille on myönnetty aikuisopintorahaa lukuvuodelle 1994—1995, voidaan myöntää aikuisopintorahaa tämän lain voimaantulon jälkeiselle ajalle siten, että opintotukilain 7 §:n 4 momentin mukainen enimmäisaika ei ylity.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 19 päivänä kesäkuuta 1995
